

1
BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG

MENG LOR XAY PAO

**XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG VĂN HÓA CƠ SỞ Ở THỊ TRẤN NONG HET
HUYỆN NONG HET TỈNH XIENG KHOUANG
CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ VĂN HÓA
Khóa: 13 (2020 - 2022)**

Hà Nội, 2022

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM NGHỆ THUẬT TRUNG ƯƠNG**

MENG LOR XAY PAO

**XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG VĂN HÓA CƠ SỞ Ở THỊ TRẤN NONG HET
HUYỆN NONG HET TỈNH XIENG KHOUANG
CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO**

LUẬN VĂN THẠC SĨ

**Chuyên ngành : Quản lý Văn hóa
Mã số : 8319042**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Nguyễn Thị Phương Thảo

Hà Nội, 2022

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Thị trấn Nong Het, thuộc huyện Nong Het tỉnh Xieng Khouang là nơi hội tụ những sắc màu văn hóa dân gian độc đáo có quy mô lớn của huyện. Trong những năm qua thị trấn Nong Het được Đảng và nhà nước Lào lựa chọn để triển khai thực hiện mô hình phong trào phát triển nông thôn gắn với công tác xây dựng đời sống văn hóa nhằm phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo của nhân dân. Công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở đã nhận được sự quan tâm thường xuyên, liên tục của cấp ủy, chính quyền từ tỉnh đến cơ sở, sự phối hợp chặt chẽ của các ban, ngành, đoàn thể và sự hưởng ứng tích cực của mọi tầng lớp nhân dân và cộng đồng xã hội.

Xã hội càng ngày càng phát triển, văn hóa dân tộc cũng ngày càng bị đồng hóa. Để giữ gìn, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc, đóng góp cho sự phát triển kinh tế quốc gia nói chung, phát triển kinh tế địa phương và gia đình nói riêng. Nhiệm vụ đặt ra đối với ngành Văn hóa là: phải chú trọng công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở tại địa phương.

Chính vì vậy, công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở là một công việc quan trọng để nâng cao và giữ gìn chất lượng đời sống văn hóa cho nhân dân. Nhận thức rõ vai trò, vị trí của văn hóa trong công tác phát triển đất nước và địa phương, tác giả đã chọn đề tài “*Xây dựng đời sống văn hóa cơ sở tại thị trấn Nong Het, huyện Nong Het, tỉnh Xieng Khouang nước CHDCND Lào*”.

2. Tình hình nghiên cứu

2.1. Các công trình, bài viết nghiên cứu về văn hóa cơ sở

2.2. Các tài liệu nghiên cứu về xây dựng đời sống văn hóa cơ sở

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Luận văn nghiên cứu công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở trên thị trấn Nong Het huyện Nong Het, tỉnh Xieng Khouang, CHDCND Lào nhằm nâng cao hiệu quả đời sống văn hóa cơ sở, giữ gìn, bảo tồn bản sắc văn hóa đất nước CHDCND Lào.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Khái quát về lý luận XDĐSVHCS tại huyện Nong Het, tỉnh Xieng Khouang.
- Nghiên cứu thực trạng bảo tồn, phát huy và quản lý văn hóa, đánh giá đời sống văn hóa cơ sở ở huyện Nong Het, tỉnh Xieng Khouang trong thời gian qua.
- Giải pháp về các vấn đề tác động, hạn chế đến công tác xây dựng ĐSVHCS những năm qua sau đó nâng cao chất lượng đời sống văn hóa cơ sở của nhân dân nhằm đóng góp với sự phát triển nông thôn toàn diện để giảm nghèo cho nhân dân.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Nghiên cứu công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở ở thị trấn huyện Nong Het huyện Nong Het tỉnh Xieng Khouang, nước CHDCND Lào.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Nội dung: hoạt động XDĐSVHCS ở thị trấn Nong Het huyện Nong Het tỉnh Xieng Khouang.

Không gian: Nghiên cứu trong thị trấn Nong Het huyện Nong Het, tỉnh Xieng Khouang, CHDCND Lào.

5. Phương pháp nghiên cứu

Thu nhập thông tin và phân tích tư liệu

Phương pháp khảo sát, điền dã

Phương pháp tiếp cận liên ngành

6. Cấu trúc của luận văn

Ngoài phần Mở đầu, Kết luận, Tài liệu tham khảo và phụ lục, luận văn gồm có 3 chương:

Chương 1. Những vấn đề chung về xây dựng đời sống văn hóa cơ sở và thị trấn Nong Het, huyện Nong Het, tỉnh Xieng Khouang

Chương 2. Thực trạng xây dựng đời sống văn hóa cơ sở ở thị trấn Nong Het

Chương 3. Giải pháp nâng cao hiệu quả xây dựng đời sống văn hóa ở thị trấn Nong Het

CHƯƠNG 1
NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG
VĂN HÓA CƠ SỞ VÀ THỊ TRẤN NONG HET, HUYỆN NONG
HET, TỈNH XIENG KHOUANG

1.1. Những khái niệm cơ bản

1.1.1. Văn hóa cơ sở

1.1.2. Đời sống văn hóa và đời sống văn hóa cơ sở

1.1.3. Xây dựng đời sống văn hóa cơ sở

1.1.4. Khái niệm Quản lý văn hóa

1.2. Hệ thống các văn bản về xây dựng đời sống văn hóa cơ sở

1.2.1. Các văn bản của Đảng và Nhà nước

1.2.2. Các văn bản của tỉnh Xieng Khouang

1.3. Nội dung xây dựng đời sống văn cơ sở

Công tác này được cụ thể hóa thành 5 nội dung và 7 phong trào cuộc vận động (theo Nghị định Số 123/CP về xây dựng gia đình và làng văn hóa ngày 16 tháng 02 năm 2021 của chính phủ Lào). Cụ thể:

* 05 nội dung

1. Phát triển kinh tế, giúp nhau làm giàu chính đáng, xoá đói giảm nghèo.
2. Xây dựng tư tưởng chính trị lành mạnh.
3. Xây dựng nếp sống văn minh, kỷ cương xã hội, sống và làm việc theo pháp luật.
4. Xây dựng môi trường văn hoá sạch - đẹp - an toàn.
5. Xây dựng các thiết chế văn hoá - thể thao và nâng cao chất lượng các hoạt động văn hoá - thể thao cơ sở.

* 07 phong trào

1. Xây dựng người tốt, việc tốt, các điển hình tiên tiến.
2. Xây dựng gia đình văn hoá.
3. Toàn dân đoàn kết xây dựng cuộc sống mới ở khu dân cư.
4. Xây dựng làng, bản, ấp, khu phố văn hoá.
5. Xây dựng công sở, doanh nghiệp, đoàn vị lực lượng vũ trang
6. Toàn dân rèn luyện thân thể.
7. Đẩy mạnh phong trào học tập, lao động sáng tạo.

1.4. Tổng quan về thị trấn Nong Het, huyện Nong Het

1.4.1. Vị trí địa lý

- Thị trấn Nong Het, huyện Nong Het, tỉnh Xieng Khouang là một thị trấn núi vùng cao, biên giới, nằm ở miền Bắc của nước Cộng hoà dân chủ nhân dân Lào. Phía bắc giáp Tỉnh Luông Phạ Bang, phía nam giáp tỉnh Bolikhamxay, phía đông giáp tỉnh Nghệ An của nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam; phía tây giáp Tỉnh Xay Sôm Bun và tỉnh Viêng chăn. Với vị trí địa lý như vậy, thị trấn Nong Het không có thuận lợi so với các tỉnh khác của đất nước trong giao lưu kinh tế với Thủ đô, hơn nữa lại nằm ở miền Bắc là vùng phát triển chậm trong Cộng hoà Dân chủ Nhân dân Lào, đồng thời có sự tiếp giáp với trung tâm kinh tế miền Bắc của Việt Nam với chiều dài biên giới dọc theo dãy núi Trường Sơn khoảng 120 km, do đó cũng có nhiều cơ hội giao thương để phát triển.

1.4.2. Cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội

Năm 2021, thu ngân sách nhà nước trên địa bàn huyện ước đạt 282 tỷ 898 triệu đồng, đạt 212,7% kế hoạch tỉnh giao, bằng 191,7% kế hoạch huyện phân đấu; Thu nhập bình quân đầu người ước đạt 38,5 triệu/người/ năm. Tổng giá trị sản xuất một số ngành chủ yếu trên địa bàn huyện ước thực hiện 6.053 tỷ 647 triệu đồng, đạt 100,7% so với kế hoạch năm 2021, tăng 9,7% so với năm 2020; cơ cấu Nông nghiệp - Công nghiệp, Xây dựng - Thương mại, dịch vụ đạt 17,8%-45,5%-36,7%.

1.4.3. Đặc điểm dân cư

Dân số toàn thị trấn Nong Het 45.826 người, tỉ lệ nam chiếm 60%, nữ 40%, độ tuổi dưới 18 tuổi chiếm 20%, từ 18 tuổi đến 40 tuổi chiếm 30%, từ 41 tuổi 65 tuổi chiếm 30%, trên 65 tuổi chiếm 20%, ở thị trấn chủ yếu là dân tộc Lào Lum, Lào Mong, Lào Kmu, có 20 bản, 50 làng.

Về tôn giáo, thị trấn Nong Het có tôn giáo chính là Đạo phật tồn tại trong cộng đồng dân cư nên ĐSVH tín ngưỡng của người dân trên địa bàn huyện.

Đạo phật ở thị trấn Nong Het phát triển từ khá sớm. Các làng xã đều có đình, chùa, hiện có 12 địa danh được xếp hạng di tích lịch sử văn hoá.

1.4.4. Văn hóa truyền thống của thị trấn Nonghet

Hiện nay các lễ hội truyền thống có xu hướng phục hồi và phát triển trở lại. Hầu như ở các địa phương trong tỉnh đều có tổ chức các lễ hội văn hoá truyền thống. Nhiều lễ hội có ý nghĩa về mặt lịch sử văn hoá, có tác dụng tích cực trong các việc giáo dục truyền thống yêu nước và khôi phục phát triển những nét đẹp trong sinh hoạt văn hoá cổ truyền. Chính vì vậy các lễ hội có sức thu hút rất lớn đối với nhân dân và du khách các nơi, nhất là khách du lịch quốc tế.

1.5. Vai trò của hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở đối với sự phát triển kinh tế, văn hóa - xã hội ở thị trấn

1.5.1. Đối với việc ổn định chính trị - xã hội

1.5.2. Đối với xây dựng con người và môi trường văn hóa

1.5.3. Đối với việc thúc đẩy sự tăng trưởng kinh tế

1.5.4. Xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc

Tiểu kết

Xây dựng ĐSVHCS là tổng hợp những hoạt động của các cơ quan làm công tác quản lý nhà nước về văn hóa và của cả hệ thống chính trị nhằm tuyên truyền, giáo dục, truyền bá văn hóa, đáp ứng nhu cầu hưởng thụ, sáng tạo văn hóa của nhân dân và xây dựng nếp sống văn hóa lành mạnh, tiến bộ trên từng địa bàn dân cư. Các mặt hoạt động chủ yếu của xây dựng đời sống văn hóa cơ sở như: các hoạt động thông tin, tuyên truyền cổ động; các hoạt động câu lạc bộ, nhà văn hoá, thư viện đọc sách báo, giáo dục truyền thống, văn nghệ quần chúng; các hoạt động xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội; các hoạt động thể dục, thể thao, vui chơi giải trí... Các mặt hoạt động chủ yếu này có mối quan hệ chặt chẽ, gắn bó nhau trong việc xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở làm cho đời sống văn hóa của người dân phát triển toàn diện, có đời sống kinh tế, vật chất đầy đủ, phong phú, đời sống văn hóa tinh thần lành mạnh, văn minh.

CHƯƠNG 2
THỰC TRẠNG XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG VĂN HÓA CƠ SỞ
Ở
THỊ TRẤN NONG HET

2.1. Chủ thể quản lý và cơ chế phối hợp

2.1.1. Chủ thể quản lý

2.1.1.1. Ủy ban nhân dân tỉnh Xieng Khouang

2.1.1.2. Sở Thông tin, Văn hóa và Du lịch tỉnh Xieng Khouang

2.1.1.3. Phòng Thông tin, Văn hóa và Du lịch

2.1.1.4. Ủy ban nhân dân thị trấn Nong Het

2.1.1.5. Phòng Thông tin, Văn hóa và Du lịch thị trấn Nong Het

2.1.1.6. Ban chỉ đạo phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” thị trấn Nong Het

2.1.1.7. Ban Văn hóa xã hội cấp xã

2.1.2. Cơ chế phối hợp

Cơ chế phối hợp trong quản lý hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở được phân thành 4 cấp chỉ đạo, hướng dẫn theo ngành dọc từ Trung ương đến địa phương cụ thể:

- Cấp Trung ương: Bộ Thông tin, Văn hóa và Du lịch;
- Cấp tỉnh: Sở Thông tin, Văn hóa và Du lịch;
- Cấp huyện: Phòng Thông tin, Văn hóa và Du lịch
- Cấp xã: ban Văn hóa - Xã hội

Cấp dưới chịu sự chỉ đạo, hướng dẫn của cấp trên trực tiếp. Đặc biệt phòng Thông tin, Văn hóa và Du lịch chịu sự chỉ đạo, hướng dẫn của Sở Thông tin, Văn hóa và Du lịch và chủ tịch huyện.

2.2. Hoạt động xây dựng đời sống văn hóa ở thị trấn Nonghet

2.2.1. Ban hành và tổ chức thực hiện các văn bản quản lý

Đã triển khai thực hiện nghiêm túc có hiệu quả các văn bản, chỉ thị của TW, Bộ Chính trị, Chính phủ, của Bộ Thông tin, Văn hóa và Du lịch, Tỉnh uỷ, HĐND, UBND tỉnh, Sở Thông tin Văn hóa và Du lịch về xây dựng đời sống văn hóa cơ sở như: chỉ thị 17/CT-TW; Quyết định 308/2005/QĐ-TTg về Quy chế thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội; Thông tư

12/2011/TT-BTTTTVHDL ngày 10 tháng 10 năm 2011 quy định chi tiết về tiêu chuẩn, trình tự, thủ tục, hồ sơ công nhận danh hiệu “Gia đình văn hóa”, “Thôn văn hóa”, “Làng văn hóa”, “Bản văn hóa”, “Tổ dân phố văn hóa” và tương đương; Thông tư 04/2012/TT-BVHTTDL Lào ngày 21 tháng 01 năm 2012 quy định về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội; Quyết định số 12/2014/QĐ-UBND ngày 05 tháng 6 năm 2014 của UBND tỉnh Xieng Khouang về ban hành quy định một số nội dung cụ thể về xét, công nhận danh hiệu “Làng văn hóa”, “Khu dân cư văn hóa” trên địa bàn tỉnh Xieng Khouang; Quyết định số 17/2014/QĐ-UBND ngày 29 tháng 7 năm 2014 của UBND tỉnh Xieng Khouang ban hành quy định cụ thể một số nội dung về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội trên địa bàn tỉnh Xieng Khouang...

Bảng 2.1. Đánh giá của người dân về hoạt động chỉ đạo xây dựng đời sống văn hóa cơ sở

TT	Nội dung	Đánh giá	Số phiếu	Tỷ lệ %
1	Sự chỉ đạo, điều hành của Đảng ủy, HĐND, UBND huyện về công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở	Tốt	130	86,7%
		Trung bình	15	10%
		Kém	5	3,3%
2	Hoạt động chỉ đạo của Ban chỉ đạo phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” huyện	Tốt	132	88%
		Trung bình	15	10%
		Kém	3	2%
3	Sự tham gia của các ban, ngành, đoàn thể của huyện trong việc chỉ đạo thực hiện xây dựng đời sống văn hóa cơ sở?	Tốt	129	86%
		Trung bình	11	7,3%
		Kém	10	6,7%

(Nguồn: Tổng hợp phiếu điều tra phỏng vấn tại thị trấn Nong
Het năm 2022)

Để đánh giá công tác chỉ đạo hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở của cấp ủy đảng, chính quyền và các ban, ngành, đoàn thể trên địa bàn thị trấn Nong Het, tác giả đã tiến hành phát phiếu điều tra người dân trên địa bàn một số xã thuộc thị trấn Nong Het để có thêm nguồn tư liệu mang tính khách quan về vai trò của các ban ngành, đoàn thể trong việc chỉ đạo, điều hành xây dựng đời sống văn hóa cơ sở và kết hợp của các ban, ngành, đoàn thể trong việc phối kết hợp triển khai thực hiện xây dựng đời sống văn hóa cơ sở ở thị trấn Nong Het, cho kết quả như sau: Có tới 86,7% ý kiến của người dân cho rằng công tác chỉ đạo, điều hành của Đảng ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân thị trấn Nong Het về xây dựng đời sống văn hóa cơ sở ở mức tốt; có 88% đánh giá tốt về hoạt động chỉ đạo của Ban chỉ đạo phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa cơ sở”; 86% đánh giá tốt về sự tham gia của các ban, ngành, đoàn thể của huyện trong việc chỉ đạo thực hiện xây dựng đời sống văn hóa cơ sở; Từ những kết quả nghiên cứu, đánh giá trên cho thấy, đánh giá của người dân về hoạt động chỉ đạo xây dựng đời sống văn hóa cơ sở của các cấp ủy, chính quyền, của Ban chỉ đạo phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” huyện và của các ban, ngành, đoàn thể trên địa bàn thị trấn Nong Het là tốt, minh chứng cho điều này là công tác xây dựng đời sống văn hóa trên địa bàn thị trấn Nong Het đã đạt được nhiều thành tựu, được người dân nhiệt tình tham gia hưởng ứng.

2.2.2. Xây dựng nếp sống văn hóa

Thị trấn Nong Het đã tổ chức triển khai thực hiện tốt các văn bản của cấp trên như: Chỉ thị số 17-CT/TW của BCH Trung ương Đảng; Chỉ thị 12/2002/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ Lào; Quyết định 30/2008/QĐ- TTg của Thủ tướng Chính phủ Lào về Quy chế thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội; Chỉ thị 03-CT/TU của Tỉnh ủy Xieng Khuang ngày 12 tháng 01 năm 2002 về đẩy mạnh cuộc vận động làm lành mạnh việc cưới, việc tang theo nếp sống văn minh. Quyết định số 15/2014/QĐ-UBND ngày 29 tháng 7 năm 2014 của UBND tỉnh

Xieng Khouang ban hành quy định cụ thể một số nội dung về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội trên địa bàn tỉnh Xieng Khouang. Trong những năm qua việc tổ chức triển khai thực hiện các Chỉ thị, Quyết định nói trên đã đạt được nhiều kết quả tốt đẹp, nhận thức của nhân dân trong việc cưới, việc tang và lễ hội đã được thực hiện nghiêm túc.

Bảng 2.2. Đánh giá của người dân về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội

TT	Nội dung	Đánh giá	Số phiếu	Tỷ lệ %
1	Công tác thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội tại địa phương?	Tốt	117	78%
		Trung bình	18	12%
		Kém	15	10%
2	Việc lồng ghép các nội dung thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội vào trong quy ước của địa phương được thực hiện?	Tốt	116	77,3%
		Trung bình	24	16%
		Kém	10	6,7%
3	Công tác xây dựng môi trường văn hóa tại nơi tổ chức lễ hội?	Tốt	115	76,7%
		Trung bình	25	16,7%
		Kém	10	6,6%

(Nguồn: Tổng hợp phiếu điều tra phỏng vấn tại thị trấn Nong Het năm 2022)

Qua điều tra phỏng vấn về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội trên địa bàn thị trấn Nong Het cho thấy: ý kiến đánh giá về công tác thực hiện nếp sống văn

minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội tại trên địa bàn được triển khai thực hiện tốt đạt 78%; ý kiến đánh giá về việc lồng ghép các nội dung thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội vào trong quy ước của địa phương trên địa bàn được triển khai thực hiện tốt đạt 77,3%; có 76,6% ý kiến trả lời tốt khi được hỏi về công tác xây dựng môi trường văn hóa tại nơi tổ chức lễ hội. Như vậy kết quả đánh giá tốt của người dân về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội là tương đối đồng đều. Tuy nhiên vẫn còn có nhiều ý kiến đánh giá ở mức trung bình và kém cho công tác này tại địa phương.

2.2.3. Tổ chức các phong trào văn hóa

Công tác triển khai thực hiện phong trào xây dựng gia đình văn hóa; làng, khu dân cư văn hóa, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa luôn được các cấp ủy, chính quyền địa phương, Ban vận động xây dựng ĐSVHCS ở các thôn, khu dân cư bám sát thực tế, chỉ đạo sâu sát nhờ đó các phong trào xây dựng gia đình văn hóa, làng, khu dân cư văn hóa, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp văn hóa tại trên địa thị trấn Nong Het luôn được người dân đồng tình hưởng ứng và triển khai thực hiện nghiêm chỉnh.

Với những kết quả đã đạt được, phong trào xây dựng gia đình văn hóa đã tạo được những chuyển biến tích cực trong đời sống xã hội và góp phần vào xây dựng nếp sống văn minh trong các gia đình trên địa bàn thị trấn Nong Het. Tuy nhiên, qua tìm hiểu thực tế chúng tôi nhận thấy ở một số thôn, khu dân cư trên địa bàn huyện vẫn còn tình trạng chạy theo thành tích về số lượng trong việc công nhận các danh hiệu văn hóa, đặc biệt việc bình xét ở một số thôn, khu dân cư còn chưa đúng theo quy trình, dẫn đến thiếu khách quan, thiếu trung thực trong việc đề xuất công nhận các danh hiệu văn hóa.

Bảng 2.3. Kết quả xây dựng gia đình văn hóa

TT	Năm	Số hộ đăng ký xây dựng gia đình văn hóa	Số hộ đạt gia đình văn hóa	Tỷ lệ (%)
1	2018	31.836	26.845	84,32%
2	2019	33.774	29.446	87,18%
3	2020	34.974	31.217	89,25%
4	2021	35.826	32.810	91,58%

(Nguồn: Báo cáo của phòng Thông tin, Văn hóa và Du lịch huyện Nong Het năm 2022)

Căn cứ vào số liệu trên tác giả nhận thấy tỷ lệ gia đình văn hóa trên địa bàn huyện tăng lên hàng năm. Kết quả này là minh chứng cho thấy sự nỗ lực chỉ đạo xây dựng phong trào xây dựng gia đình văn hóa của cấp ủy đảng, chính quyền thị trấn Nong Het và nhân thức của nhân dân trên địa bàn huyện ngày càng nâng cao nhận thức đối với phong trào xây dựng gia đình văn hóa.

Bảng 2.4. Kết quả xây dựng làng, khu dân cư văn hóa

TT	Năm	Tổng số làng, khu dân cư	Số làng, khu dân cư đạt danh hiệu văn hóa	Tỷ lệ (%)
1	2018	103	79	76,7%
2	2019	103	83	80,58%
3	2020	103	86	83,5%
4	2021	103	91	88,35%

(Nguồn: Báo cáo của phòng Thông tin, Văn hóa và Du lịch huyện Nong Het năm 2022)

Căn cứ vào số liệu trên tác giả nhận thấy tỷ lệ số làng, khu dân cư đạt danh hiệu văn hóa trên địa bàn huyện tăng lên hàng năm. Kết quả này là minh chứng cho thấy sự nỗ lực chỉ đạo xây dựng phong

trào xây dựng làng, khu dân cư văn hóa của thị trấn Nong Het. Thấy được sự quan tâm của các cấp ủy, chính quyền địa phương và sự đồng tình hưởng ứng của người dân trên địa bàn huyện trong việc xây dựng và thực hiện phong trào.

2.2.3.3. *Xây dựng cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa*

Bảng 2.6. Kết quả xây dựng cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa

TT	Năm	Số cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đăng ký xây dựng cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp văn hóa	Số cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đạt danh hiệu cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp văn hóa	Tỷ lệ (%)
1	2018	67	60	89,55%
2	2019	78	69	88,46%
3	2020	68	60	88,23%
4	2021	87	82	94,25%

(Nguồn: Báo cáo của phòng Thông tin, Văn hóa và Du lịch huyện trấn Nong Het năm 2022)

Số lượng các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa tăng hàng năm cho thấy được sự chỉ đạo sát sao của các cấp ủy đảng, chính quyền thị trấn trong công tác xây dựng cơ quan, đơn vị doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa.

2.2.4. Xây dựng các thiết chế văn hóa

Tại xã Xiêng Ráp hoạt động văn hóa văn nghệ diễn ra sôi nổi, 5/5 thôn có nhà văn hóa với đầy đủ các trang thiết bị, cả xã đã có 4 câu lạc bộ văn nghệ thôn và 1 câu lạc bộ văn nghệ xung kích của xã, hoạt động thể dục thể thao của quần chúng nhân dân diễn ra thường xuyên, có 1 sân vận động xã và 2 sân vận động cấp thôn.

Bảng 2.7. Đánh giá của người dân về công tác tổ chức các hoạt động tại thiết chế văn hóa, thể thao

T	Nội dung	Đánh giá	Số phiếu	Tỷ lệ %
1	Hoạt động tại các thiết chế văn hóa, thể thao ở địa phương?	Tốt	112	74,7%
		Trung bình	17	11,3%
		Kém	21	14%
2	Chất lượng hoạt động tại các thiết chế văn hóa, thể thao tại địa phương?	Tốt	128	85,34%
		Trung bình	11	7,33%
		Kém	11	7,33%
3	Công tác tuyên truyền, khuyến khích người dân tham gia các hoạt động tại các thiết chế văn hóa, thể thao?	Tốt	138	92%
		Trung bình	11	7,3%
		Kém	1	0,7%

(Nguồn: Tổng hợp phiếu điều tra phỏng vấn tại thị trấn Nong Het năm 2022)

Qua điều tra phỏng vấn về công tác tổ chức các hoạt động tại thiết chế văn hóa, thể thao trên địa bàn thị trấn Nong Het cho thấy: ý kiến đánh giá về hoạt động tại các thiết chế văn hóa, thể thao ở địa phương tại trên địa bàn được triển khai thực hiện tốt đạt 74,7%; ý kiến đánh giá về chất lượng hoạt động tại các thiết chế văn hóa, thể thao trên địa bàn được triển khai thực hiện tốt đạt 85,34%; có 92% ý kiến trả lời tốt khi được hỏi về công tác tuyên truyền, khuyến khích người dân tham gia các hoạt động tại các thiết chế văn hóa, thể thao. Căn cứ các ý kiến trả lời của người dân về công tác tổ chức các hoạt động tại các thiết chế văn hóa được đánh giá khá tốt. Nhất là công tác tuyên truyền, khuyến khích người dân tham gia các hoạt động tại các thiết chế văn hóa thể

thao. Điều này chứng tỏ rằng công tác tuyên truyền được các cấp ủy, chính quyền thị trấn Nong Het triển khai thực hiện tốt.

2.2.5. Bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa

Nhìn chung việc xây dựng và tổ chức các hoạt động tại các thiết chế văn hóa ở địa phương đã được cấp ủy, chính quyền của huyện cũng như các xã, thị trấn trên địa bàn thị trấn Nong Het quan tâm đầu tư về con người và cơ sở vật chất nên hoạt động của thiết chế văn hóa, thể thao đã làm tốt công tác thông tin, tuyên truyền cổ động, sinh hoạt các câu lạc bộ, văn nghệ quần chúng; triển khai có hiệu quả hoạt động phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”; hoạt động của nhà văn hóa thôn, xã đều có nội dung khá đa dạng, phong phú, gắn bó thiết thực với đời sống cộng đồng dân cư. Các nội dung hoạt động đã tạo điều kiện phát triển các hoạt động sinh hoạt văn hóa cộng đồng, rất thiết thực với đời sống cơ sở, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, góp phần xây dựng nền văn hóa Lào tiến tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

2.2.6. Sự tham gia của cộng đồng xây dựng đời sống văn hóa

Dưới sự lãnh đạo của Huyện ủy, UBND huyện cùng với sự phối hợp của các phòng, ban, ngành, đoàn thể và sự chủ động triển khai kế hoạch của cấp xã, hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở trên địa bàn thị trấn Nong Het đã đạt được nhiều kết quả tốt đẹp. Ban chỉ đạo các cấp từ huyện đến cơ sở đều tích cực, sâu sát tới từng thôn, khu dân cư, từng hộ gia đình, nâng cao chất lượng các hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở. Ngoài ra sự phối kết hợp giữa các ban, ngành, đoàn thể như: Ủy ban mặt trận tổ quốc, hội Liên hiệp phụ nữ, Hội Cựu chiến binh, Đoàn thanh niên, Liên đoàn lao động đã triển khai có hiệu quả các nội dung xây dựng đời sống văn hóa cơ sở. Nhờ đó chất lượng các phong trào xây dựng gia đình văn hóa, làng, khu dân cư văn hóa; cơ quan đơn vị doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa đều được nâng lên rõ rệt.

Có sự chỉ đạo, hướng dẫn kịp thời của các cơ quan chuyên môn lên sự tham gia của người dân, cộng đồng vào xây dựng đời sống văn hóa cơ sở ngày càng cao. Người dân đã tự nguyện hiến

đất xây dựng nhà văn hóa, sân thể thao. Tham gia ủng hộ sức người, sức của cho hoạt động xây dựng, trùng tu, tôn tạo các di tích lịch sử văn hóa. Thực hiện tốt các quy định về xây dựng nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội.

Phong trào xã hội hóa văn hóa đã khơi dậy nét đẹp trong đời sống văn hóa cộng đồng dân cư, góp phần xây dựng môi trường sống lành mạnh. Nếp sống mới, văn minh, hiện đại từng bước được hình thành và bén rễ sâu trong các gia đình, cộng đồng dân cư, đơn vị. Sự tham gia rộng khắp, tự giác của đông đảo nhân dân tạo nên những nét đẹp mới trong chuẩn mực văn hóa và trong nhân cách con người của địa phương.

2.2.7. Thanh tra, kiểm tra và thi đua khen thưởng

Công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở phải được quan tâm đúng mức. Phòng Văn hóa và Thông tin thị trấn Nong Het hàng năm đều xây dựng kế hoạch tổ chức thanh tra, kiểm tra công tác quản lý các hoạt động văn hóa tại cơ sở như các dịch vụ văn hóa tại các quán internet, các quán karaoke, các biển quảng cáo; các quán in ấn, photocopy... và có cho ký cam kết thực hiện đúng các quy định của pháp luật về kinh doanh các dịch vụ văn hóa. Tổ chức thanh tra, kiểm tra công tác tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử văn hóa. Đây cũng là một vấn đề hết sức quan trọng và có ảnh hưởng lớn đến tư tưởng, tinh thần của người dân. Nếu công tác tu bổ, tôn tạo di tích làm không đúng sẽ gây ra sự mất đoàn kết trong nhân dân, chia rẽ trong cộng đồng, gây mất an ninh trật tự. Tham gia cùng các đội kiểm tra liên ngành đối với các cửa hàng kinh doanh dịch vụ văn hóa, thông tin, thể thao.

Công tác thi đua khen thưởng trong xây dựng đời sống văn hóa cũng được quan tâm. Phòng Văn hóa và Thông tin tổ chức các hội nghị sơ kết, tổng kết về thực hiện phong trào xây dựng đời sống văn hóa cơ sở để có tổ chức khen thưởng các cá nhân, tập thể làm tốt như tổ chức các hội nghị về xây dựng gia đình văn hóa, làng, khu dân cư văn hóa. Năm 2021 huyện đã tổ chức tổng kết 15 năm thực hiện phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa đã

khen thưởng cho hàng chục cá nhân, tập thể thực hiện tốt phong trào.

2.3. Đánh giá chung

2.3.1. Ưu điểm

Thị trấn Nong Het là một trong những địa phương giàu truyền thống văn hoá. Có tiềm năng, tiềm lực cả về vật chất và tinh thần để xây dựng và phát triển văn hoá ở thị trấn Nong Het. Những giá trị văn hoá truyền thống cả vật thể và phi vật thể đủ để khẳng định là nơi hội tụ các sắc thái văn hoá tiêu biểu của nền văn minh lúa nước. Truyền thống cần cù, thông minh, quả cảm, truyền thống hiếu học, hăng say lao động là nét đẹp trong văn hoá thị trấn Nong Het xưa và nay.

Trình độ nhận thức của người dân được nâng lên rõ rệt.

Cơ sở vật chất và các thiết chế văn hoá được xây dựng khang trang, cảnh quan môi trường sạch đẹp.

Công tác xã hội hóa các hoạt động văn hóa cũng đã được quan tâm, được người dân đồng tình hưởng ứng

Kết quả bước đầu của công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở trên địa bàn huyện đã góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của mỗi người dân, mỗi gia đình, mỗi địa phương trong việc bảo vệ giữ gìn các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của địa phương cũng như của dân tộc, phát huy những giá trị văn hóa mới, đấu tranh bài trừ các tệ nạn xã hội, các hủ tục lạc hậu, góp phần xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, tạo động lực cho người dân thi đua hăng hái lao động sản xuất, làm giàu chính đáng thực hiện thắng lợi mục tiêu, nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội, giữ vững an ninh quốc phòng, trật tự an toàn xã hội của địa phương đã đề ra.

2.3.2. Hạn chế

Trong quá trình thực hiện Nghị quyết của Đảng, một số địa phương cơ sở chưa có nhận thức rõ về vai trò, vị trí của công tác văn hóa nên chưa hiểu hết quan điểm, chủ trương và đường lối của Đảng về công tác văn hóa.

Một số Ban chỉ đạo, Ban vận động ở cơ sở chỉ đạo công tác xây dựng đời sống văn hóa chưa toàn diện.

Việc củng cố kiện toàn Ban chỉ đạo các cấp có nơi, có lúc chưa kịp thời.

Bên cạnh đó sự phối kết hợp giữa các ban, ngành, đoàn thể chưa chặt chẽ, thống nhất, chưa huy động được sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị nên ảnh hưởng đến chất lượng xây dựng đời sống văn hóa.

Hệ thống thiết chế văn hóa từ huyện đến cơ sở còn hạn chế.

Phong trào văn hoá văn nghệ, thể thao ở một số cơ sở hoạt động còn mang tính hình thức

Việc thu hút đầu tư từ các nguồn xã hội hóa cho công tác văn hóa còn hạn chế.

Công tác quản lý và tổ chức lễ hội ở các di tích lịch sử văn hoá còn nhiều lúng túng, thiếu đội ngũ hướng dẫn viên du lịch; công tác tuyên truyền về di tích còn chưa được quan tâm đúng mức; một số lễ hội tổ chức đơn điệu và chỉ quan tâm phần lễ, ít chú ý tổ chức phần hội và đặc biệt là chưa khôi phục được nhiều trò chơi dân gian truyền thống nhằm thu hút du khách đến với lễ hội.

Đời sống kinh tế xã hội phát triển, nhu cầu hưởng thụ văn hóa tinh thần của người dân tất yếu cũng được nâng lên đa dạng và phong phú hơn

Công tác kiểm tra, quản lý các dịch vụ văn hóa công cộng trên địa bàn huyện chưa sát sao, thường xuyên.

Tiểu kết

Công tác xây dựng đời sống văn hóa luôn được cấp ủy, chính quyền thị trấn Nong Het quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo, thể hiện được sự đoàn kết, thống nhất và thông suốt; đã có sự phối hợp chặt chẽ giữa các ban, ngành, đoàn thể và quần chúng nhân dân để triển khai thực hiện các nội dung và các phong trào trong công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở. Nhiều phong tục tập quán, truyền thống văn hóa của địa phương và các đức tính tốt đẹp

được phát huy, đời sống cả về vật chất và tinh thần của người dân ngày một nâng cao. Cấp ủy đảng và chính quyền các cấp ngày càng quan tâm đến hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở, tạo điều kiện tối đa cho người dân để được sinh hoạt và hưởng thụ sản phẩm văn hóa tinh thần.

CHƯƠNG 3

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG VĂN HÓA Ở THỊ TRẤN NONGHET

3.1. Phương hướng xây dựng đời sống văn hóa của tỉnh Xieng Khouang và huyện Nong Het

3.1.1. Phương hướng xây dựng đời sống văn hóa của tỉnh

- Tăng cường công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức của các cấp uỷ Đảng, chính quyền, các ban ngành, đoàn thể, các tầng lớp nhân dân về mục đích, ý nghĩa xây dựng đời sống văn hoá cơ sở.

- Tăng cường mức đầu tư kinh phí, có cơ chế chính sách cụ thể tạo điều kiện thuận lợi để xây dựng đời sống văn hoá cơ sở.

3.1.2. Phương hướng xây dựng đời sống văn hóa của huyện Nong Het

- *Tăng cường công tác quản lý nhà nước về văn hóa:*

- *Về xây dựng môi trường sống:*

- *Xây dựng các thiết chế văn hóa:*

- *Phát triển các loại hình văn hóa du lịch*

3.2. Các yếu tố tác động đến hoạt động xây dựng đời sống văn hóa của thị trấn Nong Het

3.2.1. Những thuận lợi

Tuy là một huyện miền núi nhưng từ khi đất nước bước vào thời kỳ đổi mới thị trấn Nong Het cũng giống như những thị trấn Nong Het khác trong tỉnh có điều kiện phát triển, đời sống kinh tế được nâng cao do cơ chế hành chính bao cấp được thay thế bằng cơ chế kinh tế thị trường có sự quản lý của nhà nước.

Công tác tuyên truyền tới cán bộ, đảng viên, nhân dân luôn được tạo ra bằng nhiều hình thức khác nhau từ đó giúp người dân

nhận thức và coi trọng các giá trị văn hóa, nhất là các giá trị di sản văn hóa truyền thống đã thực hiện hàng năm..

Trong những năm qua, công tác xây dựng ĐSVHCS trên địa bàn thị trấn Nong Het đã có bước chuyển biến tích cực, tiến bộ rõ nét và đạt kết quả tốt gắn liền với các phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư” và các phong trào thi đua khác....

3.2.2. Những khó khăn

Thứ nhất, về chất lượng, hiệu quả chưa cao do công tác quản lý văn hóa các cấp còn nhiều hạn chế, chưa khoa học và chuyên nghiệp phù hợp với thực tiễn xã hội. dân, hiểu dân, lắng nghe và chia sẻ mọi khó khăn với mọi tầng lớp nhân dân.

Thứ hai, vấn đề đô thị hoá khi thị trấn Nong Het cũng như những thị trấn khác trong cả nước khi quá trình phát triển thì phải công nghiệp hóa mọi mặt.

Thứ ba, đội ngũ cán bộ văn hóa là những người vừa làm công tác văn hóa cơ sở vừa là người kết nối, thúc đẩy các hoạt động phong trào văn hóa văn nghệ quần chúng.

Thứ tư, bệnh thành tích còn tồn tại nhiều ở các xã, điển hình như việc bầu các danh hiệu Gia đình văn hóa rất qua loa chọn không đúng gia đình.

3.3. Các nhóm giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý xây dựng đời sống văn hóa

3.3.1. Nhóm giải pháp đối với chủ thể xây dựng đời sống văn hóa cơ sở

3.3.1.1. Đối với các chủ thể quản lý nhà nước

3.3.1.2. Sự phối hợp giữa các ban, ngành, đoàn thể

3.3.1.3. Đối với cộng đồng tham gia xây dựng đời sống văn hóa

3.3.2. Nhóm giải pháp đối với tổ chức các hoạt động xây dựng đời sống văn hóa

3.3.2.1. Đẩy mạnh công tác xây dựng nếp sống văn hóa

3.3.2.2. Đẩy mạnh các phong trào văn hóa

3.3.2.3. Tăng cường xây dựng và nâng cao chất lượng hoạt động của các thiết chế văn hóa

3.3.2.4. Nâng cao hiệu quả bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa

Tiểu kết

Dựa vào tình hình thực tiễn trên địa bàn thị trấn Nong Het và phương hướng xây dựng đời sống văn hóa trên địa bàn huyện, luận văn đã đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động xây dựng đời sống văn hóa cơ sở trên địa bàn huyện bao gồm các giải pháp sau cụ thể như: Đối với chủ thể quản lý; Hoàn thiện việc ban hành và tổ chức thực hiện các văn bản quản lý; Hoàn thiện việc xây dựng nếp sống văn hóa; Đẩy mạnh các phong trào văn hóa; Tăng cường xây dựng và nâng cao chất lượng các thiết chế văn hóa; Nâng cao hiệu quả bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa; Khuyến khích, động viên sự tham gia của cộng đồng vào việc xây dựng đời sống văn hóa; Tăng cường thanh tra, kiểm tra và thi đua khen thưởng.

Các giải pháp vừa mang tính thực tiễn, vừa mang tính lâu dài, vừa phù hợp với tình hình thực tế trên địa bàn huyện. Việc thực hiện tốt các giải pháp mang tính chất tổng hợp, sát với thực tế sẽ đảm bảo quá trình xây dựng đời sống văn hóa cơ sở ở huyện có những bước thay đổi theo hướng tiến bộ, phù hợp với nghị quyết của Đảng về xây dựng văn hóa, con người Lào đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.

KẾT LUẬN

Để công tác xây dựng đời sống văn hóa cơ sở trên địa bàn thị trấn Nong Het đạt được các mục tiêu, đúng theo phương hướng xây dựng đời sống văn hóa của tỉnh và huyện đã đề ra cần tiếp tục phát huy những ưu điểm đã đạt được đồng thời khắc phục triệt để những hạn chế bằng những giải pháp được triển khai một cách đồng bộ và toàn diện. Với phương hướng tiếp tục đẩy mạnh công tác xây dựng đời sống văn hóa, trên cơ sở các giải pháp được triển khai, công tác xây dựng đời sống văn hóa ở thị trấn Nong Het sẽ thu được những kết quả cao hơn, đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu tham gia các hoạt động sáng tạo và hưởng thụ các sản phẩm văn hóa của nhân dân. Đời sống văn hóa của người dân từng bước được nâng cao, góp phần ổn định chính trị- xã hội, thúc đẩy phát triển kinh tế, xây dựng con người văn hóa, cảnh quan văn hóa ở địa phương, góp phần quan trọng cho sự phát triển kinh tế, chính trị- xã hội của tỉnh Xieng Khouang.

Từ những thành quả đã đạt được, với những tiềm năng vốn có, bằng ý chí, nghị lực, bằng truyền thống văn hóa và truyền thống lịch sử, dưới sự lãnh đạo của Đảng ủy, chính quyền địa phương, sự vào cuộc của các ban ngành đoàn thể, sự đồng tình ủng hộ của quần chúng nhân dân, thị trấn Nong Het sẽ vươn lên trở thành huyện tốp đầu của tỉnh về phát triển kinh tế, chính trị, xã hội góp phần thắng lợi trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng và bảo vệ quê hương, luôn xứng đáng với truyền thống lịch sử của một vùng đất văn hiến, anh hùng.